

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРІВ ДЛЯ АКОРДЕОНУ СУЧАСНИХ ІТАЛІЙСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Плідний розвиток акордеонного виконавства у другій половині ХХ ст. значною мірою сприяв формуванню академічного статусу інструмента, в числі ознак якого є розбудова оригінального репертуару. В наші дні функціювання престижних міжнародних конкурсів акордеоністів у різних напрямках та створення оригінальної літератури для акордеону, а також для різних камерно-інструментальних складів з акордеоном є безперечним підтвердженням активізації цього процесу. На межі ХХ – ХХІ століть науковці спостерігають нові тенденції в сучасній музиці, зокрема в баянно-акордеонному мистецтві, що характеризуються розширенням образної палітри та збагаченням музичної мови. Сучасне покоління композиторів висуває нові вимоги до інструменталізму, тембру, динаміки та техніки, що суттєво змінює традиційне уявлення про акордеонно-інструментальний стиль.

Крім того, актуальність теми викликана й тим, що сучасна акордеонна музика займає досить вагоме місце в світовому контексті. Свідченням цього є використання акордеонних творів сучасних композиторів різних країн у педагогічній та концертній практиці, у програмах міжнародних конкурсів у вигляді обов'язкових творів.

На сучасному етапі розвитку акордеонне мистецтво в країнах Європи розвивається у двох напрямках: перший – це сфера джазової та естрадно-популярної музики, а другий – академічні оригінально-експериментальні твори. Відмітимо, що творчість багатьох музикантів-акордеоністів включає виконання власних творів та аранжувань.

Італійська школа акордеонної творчості займає одне із провідних місць у світовій музичній культурі. Сучасні провідні композитори та музиканти, такі як Ренцо Руджері, Чезаре

К'як'яретта, П'етро Роффі, стають законодавцями моди акордеонного репертуару сьогодення.

Творчість **Ренцо Руджері**² та **П'етро Роффі**³ – це переважно джазова та естрадно-популярна музика. Під естрадно-популярною музикою ми розуміємо сферу виконавської та композиторської музичної творчості, що сягає особливостей музичної мови до царини масової музики, і водночас, належить за умовами свого побутування до академічного середовища музичної діяльності. Зразками можна вважати твори легкої музики написані в різних жанрах та стилях, обробки популярних мелодій, а до зразків джазової музики – віднесемо твори, в основі яких лежать джазові стилі та стилізації джазових стандартів.

У свої творчості Ренцо Руджері завжди намагається створити нові музичні форми, поєднуючи симфонічне мислення та джаз. Музична мова творів композитора повністю спирається на джазовий канон – це джазова акордика та ладо-гармонічні засоби, ускладнені синкоповані ритми зі зміщенням акцентів,

² **Ренцо Руджері** – джазовий акордеоніст, композитор, педагог, один із самих затребуваних представників італійського джазу. За роки музичної кар'єри дав понад 2000 концертів по всьому світу, виступає і зараз. Автор масштабних та яскравих проектів з різними виконавцями та оркестрами. Він є першим акордеоністом, який створив повністю імпровізовані компакт-диски з «Solo Accordion Project», і художнім керівником важливих фестивалів, таких як *Pineto Accordion JF*, *Dolci Romori JF*, *Fisarmonica d'Oro Fest*, престижний *Premio Internazionale di Castelfidardo (PIF)*. Його компакт-диски «Гімн Італії» та «Колекція» отримали престижну нагороду «Орфей» як найкращі компакт-диски року для джазового акордеону. Ренцо Руджері – це перший акордеоніст, який викладає джаз в Італії та створив і опублікував сучасну інноваційну методику навчання джазового акордеону, яка отримала визнання в усьому світі [2].

³ **П'етро Роффі** – акордеоніст-виконавець, виступав у престижних сезонах і театрах у Європі та по всьому світу. У вересні 2019 року випустив свій перший сольний альбом оригінальних композицій для акордеону та електроніки. У 2021 році альбом отримав премію Орфей як найкращий італійський акордеонний запис. У тому ж році він дебютував із власною композицією «Goldberg Rework». Музика П'етро Роффі регулярно транслюється на головних європейських радіостанціях (*BBC 3*, *WDR 3*, *Klassik Radio*, *Deutschlandfunk Kultur*, *NPO*, *Rás 1*, *Antena 2 Portugal*, *DR P2*, *Radio France* тощо) і виконується в престижних концертних залах [3].

або наростаюча та імпульсивна ритміка з характерним, чітко організованим пульсом (бітом), поліритмічна фактурна організація, імпровізаційність на різних рівнях композиційної будови. Водночас, все спрямовано на передачу художніх особливостей інструменту у синтезі із джазовою манерою гри, завдяки інтонації та артикуляції.

Творчість молодого та талановитого італійського музиканта П'єтро Роффі, який більш відомий саме як виконавець-акордеоніст, а перші його композиції з'явилися відносно нещодавно, сповнена ліричним началом. Твори «Ноктюрн», «Маленька серенада», «Чи є місце у твоєму серці?» проникненні яскравою розспівною мелодикою, емоційно та інтонаційно насичені, тип мелодичного руху та логіка розвитку музичного матеріалу спрямовані на висловлювання ліричних почуттів.

До академічного оригінально-експериментального напрямку можемо віднести творчість Чезаре К'як'яретта⁴ – видатного італійського акордеоніста-виконавця та композитора. У його творах відбувається ефектне поєднання новітніх технічних прийомів, авангардних композиційних структур і фольклорної інтонаційної сфери. Стилю композитора притаманне постмодерністське направлення – це оновленні технічні можливості інструменту (тремоло міхом, кластери, удари по грифу, прийоми вібрато тощо), використання нових типів фактури, посилення ролі сонористики, ускладнення музичної мови.

Отже, творчість видатних італійських композиторів, виконавців-акордеоністів є достатньо частко виконуваною у концертній практиці та на міжнародних конкурсах, але не достатньо

⁴ **Чезаре К'як'яретта** – лауреат національних і міжнародних конкурсів, стажувався у майстрів таких як М. Бонне, В. Зубицький і М. Елlegaард. У 1991 році був обраний єдиним представником Італії на чемпіонаті світу ЮНЕСКО. У 1993 році його запрошують взяти участь й представити Італію, на 43-му World Accordion Trophy у Сетубалі (Португалія). Грає у складі акордеонного квартету Accord'Ance з моменту його заснування. Тричі отримував премію Орфей, а у 2011 році отримав премію імені Астора П'яццолли за поширення творів великого аргентинського майстра. Має записи на радіо- та телебаченні в Італії та за кордоном (Rai Uno, Radiotre, Tv Korea, Tv Румунія тощо). Провів понад 1000 концертів у 35 країнах світу та грав як соліст найкращими оркестрами світу [4].

висвітлена у музикознавчих працях. Розуміння стильових та жанрових аспектів, а також композиційних особливостей цих творів є необхідним для якісної інтерпретації виконавців-акордеоністів.

Інтернет джерела:

1. Офіційний сайт Ренцо Руджері. Url: renzoruggieri.com
2. Офіційний сайт П'єтро Роффі. Url: pietroroffi.com
3. Офіційний сайт Чезаре К'як'яретта. Url: cesarechiacchiaretta.com

УДК 78.071.1(477):780.647.2

Ярослав НАЗАР, Марія П'ЯВКА
(Луцьк, Україна)

**РОЗДУМИ ПРО ТВОРЧІСТЬ ВОЛОДИМИРА РУНЧАКА
У АЛГОРИТМІ ЖАНРУ УКРАЇНСЬКОЇ БАЯННОЇ МУЗИКИ**

Ім'я Володимира Рунчака, знане у культурно-мистецькому просторі України та зарубіжжя. Він – перфектний диригент, чудовий організатор, популяризатор сучасного музично-виконавського мистецтва України, який своєю композиторською творчістю, постає апогеєм нової української музики.

Постать Рунчака, увійшла до довідникової літератури А. Семешка «Баянно-акордеонне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть», підручника М. Давидова «Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа)» [1, 264], посібників Д. Кужелева [2] та А. Сташевського [4; 5; 6], дисертаційного дослідження А. Сташевського «Баянне мистецтво України: тенденції розвитку оригінальної музики та індивідуальне втілення жанрово-стильового аспекту у творчості Володимира Рунчака» [3].

Власне баянна музика Рунчака, привертає і нашу увагу.

Симфонія «Страсті за Владиславом», написана автором у період 1982-1988 рр., та існує у двох редакціях: для баяна та фортепіано; для баяна, симфонічного оркестру, читця, рок-гурту, відеоряду. Твір, який уособлює сучасну полістильову музику циклічної форми у симбіозі із мультимедійним самовираженням,